

ĐỀ BÀI:

EM HÃY KỂ LẠI
CÂU CHUYỆN
VỀ MỘT VIỆC
LÀM TỐT ĐẸP
THỂ HIỆN NẾP
SỐNG VĂN
MINH Ở NƠI
CÔNG CỘNG.

Bài làm 1

Hôm nay chuyển trời nên cả nhà đều thấy khó chịu. Thằng cu Tít em đầu hơi nóng, húng hắng ho, họng đỏ. Nhà em chỉ cách nhà bác sĩ Hùng vài căn nên mẹ bảo em đưa cu Tít sang khám.

Mỗi ngày phòng mạch của bác sĩ Hùng mở cửa từ năm giờ chiều. Hôm nay phòng đông nghẹt người. Lốp trong, lốp ngoài, người đứng, người ngồi... Lấy số thứ tự xong em tìm chỗ ngồi còn cu Tít nháp nhồm một lúc rồi chạy về nhà. Mặt ai cũng buồn buồn, vẻ mệt mỏi. Một số người thỉnh thoảng lại ngoái nhìn cánh cửa lưới mong người khám xong bước ra để chóng đến lượt mình.

Trong số những người chờ đợi, em để ý đến một bạn trạc tuổi em ngồi tựa lưng vào cột xi măng. Bạn khoác áo ấm, cổ kéo cao, vẻ mặt bơ phờ. Em đến làm quen cho đỡ buồn và biết tên bạn là Vân Anh, học lớp năm trường Võ Trường Toản. Bạn bị sốt cao nên phải nghỉ học từ hôm qua.

Có tiếng xe máy chạy vào rồi tiếng máy tắt. Ngồi phía sau xe, một cô chừng hai tư, hai lăm tuổi bế một em bé đội mũ len, choàng kín người bằng chiếc khăn bông, chỉ chừa khuôn mặt. Chú đi xe vội dựng xe rồi tới lấy số thứ tự. Chắc là hai vợ chồng và đứa con nhỏ. Người chồng loay hoay tìm chỗ. Một chị ngồi gần đứng dậy, nhường chỗ cho hai mẹ con. Hai vợ chồng cảm ơn. Người chồng sốt ruột đi đi lại lại. Chú móc bao thuốc lá ra, rút một điếu rồi môi lửa hút. Rít hai hơi dài, thấy khói phả vào những người xung quanh, chú ngưng ngưng và dập thuốc ngay. Bông đứa trẻ ọ ẹ khóc. Người vợ nựng nựng nhưng đứa trẻ không nín. Vợ bác sĩ Hùng cao to, mập mập bước tới, vỗ vai người vợ:

– Ráng đợi chút xíu rồi tôi nói để bà con thông cảm cho vào trước. Mọi người vừa nhường một em bé và một bà cụ bệnh nặng, để chị vào ngay không tiện.

Cửa lưới bật mở. Có người ra. Vợ bác sĩ Hùng quay nhìn mọi người:

– Xin mời số 8.

Một người ngồi cạnh cửa đứng dậy đưa số thứ tự cho vợ bác sĩ Hùng rồi bước vào. Vân Anh mở lòng bàn tay trái ra xem số thứ tự của mình. Số 9. Bạn ấy sẽ được vào. Vân Anh nhìn đứa bé, nhìn vẻ mặt bồn chồn của cặp vợ chồng trẻ rồi vịn vai em đứng dậy. Tay bạn vừa đặt lên có chút xíu mà vai em đã thấy nóng nóng. Vân Anh đi về phía người vợ và chìa tấm số thứ tự của mình ra:

– Cháu đổi số cho cô. Đợi lâu sợ đứa bé mệt.

Người vợ lưỡng lự nhìn Vân Anh, vẻ ái ngại. Vân Anh vẫn chìa tấm số thứ tự của mình ra:

– Cô cầm đi

Người vợ xúc động cảm ơn

Số 8 đã ra và người vợ bế đứa bé bước vào. Em vừa đỡ Vân Anh ngồi xuống thì một bác cao tuổi nhưng cử chỉ nhanh nhẹn bước đến xoa đầu Vân Anh, khen:

– Cháu ngoan lắm. Nhưng cháu mệt nhiều, cần vào khám trước. Bác số 10. Bác đợi cho cháu.

Vừa nói bác vừa chủ động đòi số cho Vân Anh.

Mọi người trong phòng đợi đều theo dõi mọi chuyện diễn ra từ nãy đến giờ nhưng không ai tỏ vẻ ngạc nhiên. Với những người hiện đang có mặt ở đây, việc xếp hàng có thứ tự và nhường nhịn nhau khi cần thiết là điều giản dị hàng ngày mà thôi.

(Dẫn theo Đặng Mạnh Thường)

Bài làm 2

Đường phố buổi sáng vào giờ cao điểm, người đông như nước. Xe đạp nối đuôi nhau không ngắt. Xe máy phanh phạch, huýt còi inh ỏi. Vài chỗ lại ùn người lại. Một chiếc xe ca đi đón khách. Người phụ xe đứng bên cửa, đập tay vào thành xe ầm ầm để xin đường. Dòng người lại dạt về hai phía.

Một thanh niên đi xe đạp. Sau đèn hai két bia đang giơ tay xin đường rẽ trái. Bỗng *bình* một tiếng. Một cậu học sinh lách vội vã phải bánh sau, cả cái xe lật nhào. *Xoảng... xoảng...* Két bia trên rơi xuống mặt đường. Nước bia trào ra tung tóe, mảnh chai nhọn vương vãi trên đường. Hai người va xe kéo co nhau cũng một lúc rồi cùng nâng xe lên vỉa hè. Dòng người vẫn đi, vẫn chen nhau. Chẳng ai để ý gì đến đoạn đường đầy mảnh chai. Họ chỉ né tránh cho bánh xe không chạm vào mảnh vỡ.

Ồi dào, để thế mà đi được! Một bà cụ bán nước ở vỉa hè thốt lên như vậy. Cụ đăm đăm nhìn vào mảnh chai trên lòng đường, vẻ ái ngại. Người vẫn đi, xe vẫn chạy. Chỉ có điều gần nơi ấy, ai cũng vội né sang bên.

Nhưng chẳng thấy ai dừng lại. Rồi một lúc sau, em thấy cụ quay vào trong nhà. Tay cụ cầm cái chổi, tay kia xách cái thùng con. Lưng cụ đã còng. Cụ bước chậm chạp xuống lòng đường và từ từ đến chỗ mảnh chai vương vãi ấy. Cụ ngồi xuống lấy chổi quét gom lại. Cụ gạt mảnh chai vào cái thùng. Một số người đi qua nhìn dừng dừng. Bên kia đường có tiếng la:

– Thằng Nhân đâu, ra giúp bà đi con! Lỡ xe đụng vào bà.

Một cậu bé ở trần, mặc quần đùi chừng mười tuổi chạy ra. Cậu ấy đỡ bà cụ đứng lên, dìu bà lên vỉa hè. Đoạn cậu quay trở lại, bê thùng chạy xuống cú phốt, đổ mảnh chai vào thùng rác công cộng.

Tất cả những chuyện ấy, em đứng trong thềm nhà được nhìn thấy từ đầu đến cuối. Bỗng một câu hỏi tự nhiên hiện lên trong đầu em:

– Sao mình không nhanh chân cùng ra giúp bà cụ làm việc ấy nhỉ?

(Bài làm của Nguyễn Xuân Bình)

Bài làm 3

Thấy em về nhà trễ hơn mọi bữa, mẹ hỏi: *Hôm nay sao con về trễ vậy? Thường ngày 11 giờ là con đã về, chắc là ở lớp có sinh hoạt phải không con?* Chút nữa con kể mẹ nghe. Trả lời mẹ xong, em vào cất cặp rồi ra bê nước rửa chân tay, mặt mũi sạch sẽ mới vào ngồi cạnh mẹ thở thê:

– Con nói mẹ nghe vì sao con về trễ. Mẹ đoán chuyện gì nào?

– Chắc là con muốn biện hộ cho việc mình về trễ chứ gì?

– Mẹ nói con biện hộ cho mình cũng đúng, nhưng theo con thì... thì lí do có lẽ đúng hơn mẹ ạ!

Chuyện là thế này: Tan học, con và Loan nhà bác Hường đi về sau cùng. Chúng bạn đi xe về trước, chỉ mình con và Loan đi bộ. Trời nắng quá, hai đứa nép vào vệ đường mà đi. Thỉnh thoảng có bóng cây che mát nên cũng đỡ nắng. Đến ngã tư đầu làng, vừa mới bước sang bên kia đường, cả hai đứa đều nghe thấy một tiếng rên nho nhỏ. Con bảo Loan dừng lại:

– Loan ơi! Hình như có tiếng người?

– Mình cũng nghe có tiếng rên.

Nhìn quanh quất không thấy một bóng người. Bỗng tiếng rên lại cất lên. Cả hai đứa như đã định hướng tiếng rên phát lên hướng nào rồi. Chúng con bước đến gần góc me tây nằm sâu trong vệ đường một chút:

– Ôi! Một cụ già!

Loan phát hiện ra trước rồi kéo tay con cùng chạy đến. Bà nằm gối đầu lên rề me. Bộ quần áo màu nâu sẫm lấm lụi bụi đường. Một chiếc gậy tre tron bóng nằm cạnh chân bà. Mái tóc bà đã bạc trắng. Khuôn mặt bà nhăn nheo xanh nhợt. Con sờ lên trán bà thấy lạnh toát. Con sợ quá, vội vút cặp xuống hai bên, hai tay cứ lóng nga lóng ngóng không biết làm gì?

– Làm sao bây giờ Loan?

Loan cũng vội vút cặp xuống theo, run run nói:

– Thùy Linh có mang dầu đi không?

– Có! Có! Để mình lấy.

Con vội với chiếc cặp, nhanh nhẹn kéo dây khóa, thò tay vào ngăn trong lấy ra lọ dầu gió Kim mẹ vừa mua cho con hôm trước. Vừa thấm dầu lên trán, mũi, thái dương, gáy, con vừa xát mạnh. Dường như cả hai đứa lúc này còn không biết sợ là gì nữa, bình tĩnh xoa bóp cho bà. Ước chừng độ mười lăm phút gì đó, chúng con cũng không biết nữa. Thấy người bà đã dần ấm lại, không còn lạnh như trước nữa. Hơi thở đã bắt đầu đều đều. Bà mở mắt nhìn chúng con rồi thều thào nói trong hơi thở.

– Cho bà chút nước!

Con nói với Loan:

– Loan ngồi đây với bà, Linh đi mua nước nhé!

– Linh đã có tiền chưa?

– Có rồi. Khi sáng mẹ mình cho hai ngàn tiền ăn sáng. Mình không ăn gì cả, vẫn còn ở đây, vừa chạy vừa nói với Loan. Con phải chạy lùi lại gần một trăm mét, ngay quán cô Phượng ấy, mua một túi nước chanh có ống hút kèm theo rồi tắt tả chạy ngược trở lại. Loan cầm túi nước nâng lên cho bà uống từ từ. Uống được nửa túi, bà bảo cho bà nằm nghỉ một tí. Loan ngồi xuống bên cho bà tựa. Một lúc sau bà lại uống tiếp hết túi nước. Bà nhìn hai đứa chúng con, nước mắt bà tuôn ra:

– Không có hai cháu chắc bà chết mất.

– Bà đi đâu mà ra nông nổi này hở bà?

– Bà ở làng bên kia. Bà đi thăm đứa cháu gái của bà ở xóm Đông. Đi qua đây, bà thấy nắng quá, dừng lại tạm nghỉ ở gốc me này. Không ngờ ngồi được một chút thì xây xẩm cả mặt mày, chẳng có ai mà kêu cả. Rồi bà thiếp đi lúc nào không biết.

– Bây giờ bà đã thấy đỡ chưa hở bà?

– Đỡ rồi nhưng còn thấy mệt.

Ngồi với bà một lúc, hai đứa chúng con bàn với nhau. Một trong hai đứa ra đường đón xe, đưa bà vào bệnh viện rồi nhắn với người nhà của bà lên. Con lại chạy ra đường đứng chờ. Từ xa, có hai chiếc xe Honda vù tới. Con giơ tay ra hiệu cho xe dừng lại. Con nói rõ sự việc cho cả hai chú nghe và xin hai chú thông cảm chở vào bệnh viện. Một chú nhìn con nói to:

– Kệ xác chúng mày. Hơi đâu mà mang nợ vào thân!

Nói xong, họ rú ga vọt thẳng. Con nghĩ, so lại có những hạng người nhẫn tâm đến như thế.

Lại có một chiếc xe Honda nữa. Bác này có lẽ bằng tuổi bố đây. Thấy con giơ tay ra hiệu, bác dừng lại, nhìn con nói:

– Cháu đi về đâu?

– Thừa bác, cháu không đi ạ. Nhưng có bà cụ bị bệnh. Chúng cháu đi học về thấy bà ngất xỉu ở đây. Chúng cháu giúp bà tỉnh lại rồi. Cháu muốn nhờ bác đưa hộ bà vào viện giúp chúng cháu.

– Bây giờ bà nằm ở đâu hả cháu!

– Ở gốc me kia kìa. Có bạn cháu đang ở trong ấy.

Bác xuống xe cùng con đến gốc me. Thấy bà cụ đang nằm tựa vào Loan vẻ mệt mỏi. Bác ấy chạy đến nói với Loan và con:

– Một cháu đứng chờ ở đây, còn một cháu theo bác, đưa bà cụ vào bệnh viện rồi bác sẽ đưa trở lại đây.

Bác bế gọn bà cụ trên tay rồi cùng Loan lên xe vào bệnh viện. Ba mươi phút sau. Bác đưa Loan trở lại. Khi chia tay với bọn con bác nói:

– Hai cháu quả thật là ngoan. Bác rất cảm phục hành động của hai cháu. Bây giờ hai cháu yên tâm mà về. Bác đến xóm Đông báo cho cô cháu gái của bà cụ đến bệnh viện ngay đây.

Bác lên xe, quay lại mỉm cười cùng chúng con rồi tặng ga cho xe vọt về phía trước.

– Chuyện con đi về trễ hơn là vì lí do vậy đó.

Nhìn em, mẹ cảm động nói: *Ôi! Con của mẹ giỏi quá! Con đã làm được một việc có đức cho đời rồi đấy con gái ạ!*

(Thái Quang Vinh – Trần Thị Hoàng Cúc...

Tuyển tập 150 bài văn hay lớp 5 – NXB Đà Nẵng, 2002)